Ч. 317 (14.214). Львів, середа 27. листопада 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 501-060, — 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Король Юрій II. на грецькій землі.

Кабінет ген. Кондиліса склав димісію. — Грецьке населення з ентузіязмом стрічає короля.

ЛЬОНДОН, 26. 11. ПАТ. Один із приятелів Венізельоса заявив представникові Райтера, що король Юрій приверне вповні конституційні вольности та що в цьому ділі поможе йому Венізельос, який завізве інших, щоб прийшли з поміччю королеві. Венізельос думає, що англійська конституція є ідеальною основою республиканського режиму.

ДИМІСІЯ РЕГЕНЦІЙНОГО УРЯДУ.

АТЕНИ, 26. 11. ПАТ. Ген. Кондиліс подався з усім кабінетом до димісії. Король димісію прийняв

АТЕНИ, 26. 11. ПАТ. Вчора в год. 12.30 грецький премієр ген. Кондиліс вручив королеві вже давніше заповіджений меморіял, що однозначний з димісією. Король Юрій зачне політичні розмови завтра. Передовсім вислухає опінії теперішнього премієра ген. Кондиліса у справі створення нового уряду. Водночас відбуде нараду з провідниками партій, що є репрезентовані у національних зборах. Коли король вислухає опінії згаданих партій, нарадиться теж з провідниками інших партій, що не є репрезентовані в національних зборах.

АМНЕСТІЯ ДЛЯ УЧАСНИКІВ БЕРЕЗНЕВОГО ПОВСТАННЯ.

АТЕНИ, 26. 11. ПАТ. Як довідується „Анексартісос", уряд не предложить королеві внеску у справі амнестії для засуджених за участь у березневій революції. У меморіялі премієра Кондиліса підкреслено, що уряд з учасників революції хоче помилувати тільки тих, що їх засудили на вязничні кари не більші як 5 років. **Щодо звороту сконфіскованих маєтків, то на думку ген. Кондиліса про це не може бути мови.** У згаданім меморіялі ген. Кондиліс подає список учасників революції, що його зробив міністр справедливости.

Та істнують теж вістки, що **король хоче помилувати без вімку всіх учасників березневої революції.**

ЧОЛОБИТНЯ.

АТЕНИ, 26. 11. ПАТ. Після „Тебе Бога хвалим" у соборі король і міністри віддали честь памяті невідомого вояка, зберігаючи перед могилою хвилину мовчанки. Потім король відбув конференцію з прем. Кондилісом і міністрами. Король перейняв у посіданя свою резиденцію, де в полудне прийняв чолобитню міністрів.

Король, коли приїхав до палати, появився на бальконі, відповідаючи на овації юрби, що довший час дефілювала в ентузіястичнім настрою перед палатою. Населення витало ентузіястично короля і престолонаслідника, коли вони їхали до палати.

До народу король видав свій маніфест, в якім усім підданим гарантує рівність і справедливість.

СВЯТОЧНИЙ НАСТРІЙ У СТОЛИЦІ.

АТЕНИ, 26. 11. ПАТ. Вчора вечором столиця Греції радісно святкувала поворот монарха. Дуже сильними рефлекторами освітлено Акрополь і всі античні будинки. Багато освітлені вулиці прикрасили лямпіонами. Непроглядна юрба маніфестувала на вулицях до пізної ночі. Публичні льокалі були переповнені. Не зважаючи на сторожкість поліції трапилось яких 60 лекших нещасливих випадків. Свята покінчились військовим походом з орхестрами і смолоскипами.

Комуністична революція у Бразилії.

Стан облоги в цілім краю. — Військо перейшло до революціонерів. — Літаки і кораблі здушують повстання.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 26. 11. ПАТ. З приводу революції, що вибухла 23 листопада в Наталю, Пернамбуко і Масейо, та мабуть пошириться і на інші стейти, досі вірні урядові, рада міністрів рішила домагатись від парляменту, щоб він завів стан облоги. **Револьтою кермують комуністи, що хочуть перетягнути до революціонерів частину армії.** Ця проба не повелась у Масейо, але в Наталю і Пернамбуко революціонери, підтримувані частиною місцевих гарнізонів, заволоділи кількома важними точками в цих місцевостях. **На чолі революціонерів стоїть мабуть капітан Люї Карльос, діяльний член комінтерну, що недавно вернувся до Бразилії.**

З Пернамбуко повідомляють, що вірна урядові **артилерія збомбардувала передмістя Афоґадос,** що його зайняли революціонери

БУНТ ВІЙСЬКА.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 26. 11. ПАТ. Повстання не вдалося у стейтах Парагиба, Серґіпе, Аляґоас і Мінас Ґераес. Міродатні кола заявляють, що в усій Бразилії спокійно з вимком Пернамбуко і Ріо Гранде, де влада зосереджує поважні сили, щоб здушити революцію. Революціонери мають у своїх руках місто Макагиба, біля Наталю. В Беляме і Ріо арештували багато комуністів.

В ночі з 23 на 24 листопада збунтувався 21-ий баталіон стрільців у Наталю. Революціонери, маючи перевагу над урядовими військами, заволоділи містом. **Влада вислала туди кілька летунських ескадр і воєнні кораблі.**

В Пернамбуко збунтувався і заволодів містом 29-ий баталіон стрільців. Урядові війська і поліція опанували положення. В деяких дільницях бої ще тревають. Населення спокійне. Прибудуть туди мабуть летунські ескадри і воєнні кораблі.

ОФІЦІЙНИЙ КОМУНІКАТ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 26. 11. ПАТ. Оголосили тут такий офіційний комунікат: У Наталю, столиці стейту Ріо Гранде дель Норте вояки 21-го баталіону збунтувалися. У стейті Пернамбуко і в Наталю оголосили стан облоги. Бунтівники і комуністичні елементи зайняли Оліндa, передмістя столиці стейту Пернамбуко Ресіме, звідки їх однак виперли. Комунікат підкреслює, що уряд певний своїх сухопутніх, морських і летунських сил та підтриманий населенням припинить заворушення і зліквідує бунт.

СТАН ОБЛОГИ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 26. 11. ПАТ. **Палата послів і сенат ухвалили завести стан облоги в цілім краю, з причини комуністичного повстання у стейтах Пернамбуко і Ріо Гранде дель Норте. Уряд рішив збомбардувати повстанців у** військовій дільниці Ресіфе де Пернамбуко. Стан облоги, що його ухвалив парлямент обовязуватиме 30 днів від нині.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 26. 11. ПАТ. З Наталю повідомляють, що положення у стейті Ріо Гранде дуже поважне. Містом і далі володіють збунтовані стрільці 21-го баталіону. Всі получення стейту з рештою краю перервані. Доля губернатора стейту невідома, його мабуть повстанці арештували. Летунська ескадра в Наталю попала теж у руки бунтівників. Літак „Целеп" не міг у понеділок осісти на летовищі в Пернамбуко, що його обсадили повстанці, тому почту з цього дня скинув у Масейо, над яким кружляє тепер, очікуючи, коли зможе осісти.

В листопаді памятайте про інвалідів Української Галицької Армії!

Роман Мигаль.

Варшава, 25. листопада 1935.

Це вже не був „сипач". Це не був співобвинувачений на лаві підсудних, який відповідає на запити, розкриває чужу і свою вину та який тактикою своєї оборони ломить солідарний фронт своїх товаришів недолі. Це не був вязень, який з хвилиною, коли рушає з місця машина права, стає тільки одним колісцем, що безвольно обертається, підштовхуване механікою процедури. Це була людина з кровю й кістю, це була трагічна постать, яка раптом стала центральною фігурою — не того процесу — а всієї великої проблеми української молоді. Обвинувачений із „третьої категорії" підсудних (за поміч у втечі вбивника), одна з найсіріших постатей у гурті 12-ти, раптом висунувся на перше місце. Чи тому, що промовив по польськи, що „сипав" себе й організацію, що порвав з принципом конспірації, що став запереченням типу *боєвика*, персоніфікованого у цьому процесі Миколою Климишином? Ні — і ще раз ні. Став чільною особою у цьому процесі тільки й одиноко тому, що своєю появою, своєю рвучкою мовою, поодинокими зворотами у своїх кількагодинних зізнаннях, примусив усіх слухачів думати про трагедію української молоді.

Предсідник трибуналу відхилив питання оборонця, що змірало до виснення психічного комплексу того худого, блідого, винужденілого молодця. Бо запит оборонця справді не мав *безпосереднього* звязку з актом обвинувачення та виною чи невинністю підсудного. Зате оборонець був у даному випадку речником усіх присутніх на салі розправ. Він виявляв не жорстоку цікавість дитини, яка рве забавки, щоб подивитись, що у них у середині, — ані наукову цікавість середневічних медиків, які нічю у пивницях переводили вівісекції, щоб пізнати організм живих сотворінь. Тут на салі була цікавість живих людей, що хотіли пізнати живу людину: з яких думок, з яких почувань складається той дивний твір природи й обставин 30-их рр. XX-го століття, що „вдомінь — як сформулував д-р Ганкевич — пхається на шибеницю". Маючи 24 роки життя.

Всі вони тут — клубки нервів. Один такий клубок нервів зоветься Степаном Бандерою; малого зросту, палкий суґестивний фанатик ідеї. Другий клубок нервів — Ярослав Карпинець. Хемік, чи радше альхемік, з хаосом сивого волосся, але наче дитина, яку вічно всполохує, лагідно до цього промовляючи, його правний заступник. І Гнатківська, яка не може покрити постійною усмішкою нервових порухів руки, що безнастанно скубає то рукав, то комірчик. І Підгайний з характеристичним обличчям інтелігента-невростеніка, і Чорній, який затикає у своїй келії всі щілини, з остраху, щоб його не втроїли смертоносним ґазом.

Чи не мали вони досить причин стати клубками нервів?! Поглянемо на іншого їх товариша: Ма-

холу Лебедя. Сидить другий скраю у першій лавці, середнього зросту, ясний бльондин, рожевий на лиці, пристойно одягнений у чорному вбранні. Має тепер 25 літ, але скільки разів від 20-го року свого життя переходив нелегально границю поміж різними державами, тікаючи як тровлена звірина, скрізь арештований та передаваний з рук до рук — тип передвоєнних „кожухових", тих нелегальних польських, російських і українських революціонерів, вічних мандрівників, — аж врешті опинився у цій салі, переділений поліціянтом — від своєї нареченої! Чи не краще булоб для нього, для рідного громадянства і чужонаціональної держави, щоб усі ті роки, в яких скривався, тікав з місця на місце, конспірував, потайки під чужими прізвищами отрічався зі своєю дівчиною, щоби скінчив студії, дістав варстат фахової праці й заробітку, і мав змогу виладовувати свою подиву гідну енергію у стількох інших, творчих, ділянках громадської діяльности?! Такий запит звучить може як глум, а проте вся молодь у всьому світі йде тими втертими стежками життєвої карієри, якій не перешкаджають „хмурні й бурні" молодечі пориви. Вся молодь у всьому світі — за вимком української. Втерті стежки життєвої карієри української молоді, це той кошмар, яким є образ їхньої екзистенції, веденої з пуделками ціянкалі у кишенях. „Не 85, а 65 золотих", — спростовує Мигаль: тільки 65 золотих на місяць діставав він на життя від своєї організації; 20 золотих більше булоб уже його зробило багатирем. „Я його (Підгайного) мусів заступити, бо він пішов на обід до нареченої". Обід, — магічне слово для тих бідаків, які так рідко обідали у своєму бідолашному житті. Або сам убивник міністра, який підчас своєї втечі позичає 10 золотих, не маючи сотика при душі. Нужда, кромішня нужда, та знікуди виглядів поправи. „Нуждарі революції не роблять", кинули гасло східні „специ" від революції, — але постать Романа Мигаля кричала що інше: ніщо так прецизно не родить революційного фанатизму, як ідея у сполуці — з нуждою.

Яким трагізмом віяло з постаті того українського молодця, котрий одностайним голосом оповідав подробиці, як він звів з цього світа двох інших українців: як одного сам власноручно застрілив та проти другого детально зорганізував атентат. Несамовитою була атмосфера на судовій салі і моторошно почували себе мабуть всі без винятку слухачі, коли той молодий боєвик щойно тепер, коли давно кости його жертв збіліли, висловлював сумнів, чи правдивими були мотиви, з яких він став убивником та через які ті два українці втратили життя. Він убив свого товариша Бачинського, бо *вірив*, що той є конфідентом; сьогодні вірить, що так не було. Він казав застрілити директора Бабія, але навіть не перевірив його життєвої минувшини, навіть не знав, що та його жертва була колись зразковим українським старшиною. Яка це страшна віра, що не потребує рефлексії, не потребує перевірки фактів, зроджених в атмосфері недовіря і поголосок, яка це страшна віра, що ломить життя — і фізично і морально — самим тим, що так сліпо вірять!

„Не бачу перед собою життя і не хочу жити", кликав Роман Мигаль, зломаний фізично і морально. З його слів бив жаль: і до своїх товаришів та організаційних зверхників, яким наосліп вірив, і до рідного громадянства, в якому не найшов собі місця, і до адвокатів, що не зголосились до нього і до життя, в якому найшов так мало радости. „Не маю вже що втратити", — бідкав 24-літній молодець.

Яка страшна хуртовина мусіла шаліти в душі тієї людини, коли її відгуки схвилювали навіть салею окружного суду у Варшаві.

І. Кедрин.

Німецько-французькі переговори і московський острах.

Женева, 20. листопада 1935.

Московський уряд із великою трівогою слідкує за переговорами між Берліном та Парижем і робить усякі заходи, щоб їхударемнити. Дуже характеристичне є для сучасних франко-московських відносин те, що в Москві ані про зміст цих переговорів, ані навіть про те, що вони ведуться, властиво нічого певного не знають. І це очевидно тим більше хвилює московських можновладців, які побоюються, що цього разу Лявать може вже поставити їх самих перед якимсь поважним доконаним фактом. Пишучи про ці переговори „Ізвестія" з 15. ц. м. покликуються навіть не на свого париського та берлінського кореспондента, а на повідомлення лівого „Манчестер Ґардіян".

Згідно із повідомленням цього часопису Лявать намагається утримати в переговорах посередній курс між домаганнями Німеччини мати на сході вільну руку та своїм власним змаганням примусити її додержуватися концепції Ліґи Націй. Німецько-французькі переговори мають нібито приготувати німецько-англьо- французькі переговори. Лявать має запропонувати Німеччині франко-німецьку умову про ненапад та зажадати приречення пяти років не нападати на Чехословаччину та СССР. У дальших переговорах при участи Англії мали би обговорити підписання пакту про повітреплавство, кольоніяльні домагання Німеччини, можливо також і поворот Німеччини до Ліґи Націй.

Московський острах поділяє очевидно в повній мірі і чеська преса. Кореспондент ТАСС-у з Праги повідомляє, що „чехословацька преса звертає велику увагу на повідомлення про заходи Німеччини в напрямі зближення з Англією та Францією та про пляни реорганізації Ліґи Націй". Близькі до Бенеша „Лідове Новіни" припускають, що після хитань між Італією з одного та Францією і Англією з другого боку Німеччина станула по боці двох останніх, не бажаючи визнати статус-кво в Австрії. „Лідове Новіни" потішають себе повідомленням свого римського кореспондента, який пише: „У Римі не вірять, щоб спроби злагіднити противенства між Німеччиною та Францією мали успіх. Навіть дитина знає, що Німеччина числить на те, щоб заспокоїти захід та мати вільні руки на сході та півдні". Подібні побоювання вільних рук Німеччини на сході Европи висловлює і „Народні Політіка".

Чи відповідають погляди римського кореспондента „Лідових Новін" справді римським поглядам на Німеччину, це розуміється справа самого часопису. Але незвичайно характеристичний є той факт, що кремлівські можновладці та Прага, що стоїть тепер під сильним впливом Москви, чекають оборони проти „вільних рук" Німеччини на Сході від тої самої Італії, проти якої Москва розвинула найбезогляднішу акцію під гаслом боротьби проти „фашизму й війни". Чи не потрапила Москва сама до політичної пастки, яку наставила проти Італії? Найбільш можливим лихом у Москві уважають очевидно порозуміння Німеччини з Англією та Францією. Але про змогу порозуміння Італії з трьома іншими великими державами по кінці африканської війни в Москві не насмілюються й думати.

Великої надії на те, щоб вплинути на уряд Ляваля в напрямі припинення франко-німецьких переговорів, в Москві очевидно не мають. Але тим більше надій мають там ударемнити ці переговори поваливши сучасний французький уряд. І комуністичні прихильники Москви з „народнього" фронту роблять приготування, щоб повалити уряд у фінансовій комісії парляменту, відкидаючи поважні фінансові законопроєкти Ляваля та в самім парляменті стягаючи всі сили для виступу проти „Вогненного Хреста" та ін. національних організацій Франції. Наступ прихильників Москви на Ляваля має початися негайно після скликання парляменту, себто 26. ц. м. чи найпізніше 3. грудня.

Тимчасом Кремль висуває проти Франції свою найтяжчу теоретичну гармату, пана Карла Радека-Собельсона; а цей гатить у Фернанда де Брінона, редактора „Енформасіон", що видав недавно свою книжку „Франція—Німеччина". З властивою йому ерудицією і красномовністю лає п. Радек Де Брінона „Тукидидом фашистівської Німеччини" і робить йому найтяжчий закид, що у своїй книжці він „розглядає франко-німецькі відносини цілком відокремлено і навіть не згадує про систему союзів Франції, про інтереси тих народів, які злучили себе з Францією..." Що Де Брінон не згадує про інтереси Москви, яка себе „злучила" з Францією, це для Кремля справді велике розчарування. Ще більш обурює п. Радека таке твердження Де Брінона: „Я уважав і уважаю, що переговори і згода між Францією та Німеччиною є єдиною дійсною ґарантією миру"; і він відповідає з найбільшим подразненням: „Деякі т. зв. европейці у Франції та Німеччині терплять на манію великости вважаючи, що на Німеччині та Франції кінчаться европейські народи". Відтак п. Радек додає дуже знизивши свій будючий тон: „Можливе становище, коли франко-німецька згода стала би вступом не до миру, а до війни в Европі, колиб вона розвязала руки німецькій експансії, творячи для неї охорону на західнім фронті. Така згода дала би змогу Німеччині зосередити всі свої сили проти вибраного на сході чи південнім сході обєкту нападу. А в разі переможного рішення цього завдання Німеччина звернулась би проти Франції". („Ізв." 16. XI. 1935).

З боку п. Радека справді дуже обічно припускати, що Німеччина може бути переможна на Сході замісць того, щоб разом із Ворошиловим кричати, що СССР переможе всіх і вся; але він рішуче терпить на манію великости гадаючи, що Московщина маючи проти себе всі поневолені нації може скорше оборонити Францію проти Німеччини ніж Англія та Італія разом, навіть у тім випадку, колиб московські аґенти остаточно підкопали военну силу самої Франції. Страх є справді поганим дорадником.

М. Данько.

Про сплату задаткових кредитів на збіжа.

Державні кредити, роздані рільникам, щоб не допустити до передчасної продажі цьогорічного збіжа, на низький процент, бо на 3 процент у річному відношенні, приходять вже до сплати, начинаючи від місяця грудня ц. р. й кінчаючи в місяці травні 1936. р. Такі короткі і стислі речинці сплати цього кредиту визначив Державний Банк Рільний і тому тільки незначна частина кредитових установ у краю користала з того кредиту, — щоб не наразитись на втрати в разі недодержання довжниками приписаних рат сплати.

З наших кредитових централь піднявся обовязку давати рільникам задаткові кредити на збіжа *Центральний Кооперативний Банк*, маючи на увазі потребу такого кредиту для наших рільників, хочби не великого і тісного.

Центральний Кооперативний Банк роздав цей кредит, уділений йому Державним Банком Рільним, у сумі 202.532 золотих, через 57 союзних кредитових кооператив, а саме через 38 Українбанків і 19 Райфайзенок (низових кредитівок).

Найближчі речинці рат цього кредиту припадають до заплати готівкою вже в місяці грудні ц. р. Ці грудневі рати припадають на Українбанки в сумі 32.753 золотих, а на Райфайзенки в сумі 7.825.80 золотих, разом отже в сумі 40 578.80 золотих *за місяць грудень 1935. р.*

Всі ці ратальні сплати мають бути зложені в *Центробанку вчасно*, значить: на три дні перед днем їх платности *готівкою*, бо Державний Банк Рільний не дає ніяких прольонгат цього кредиту, про що повідомлено вже передше всі кредитові кооперативи, що зголосилися були за цим кредитом.

З уваги на те причасні Українбанки є обовязані безумовно *вчасно переслати* припадаючі на них рати предметового кредиту готівкою до Центробанку у Львові, як також подбати, щоб належні до їх округи Райфайзенки також додержали своїх речинців сплати тогож кредиту готівкою в Центробанку. При цій нагоді Центробанк, подаючи отсе до відома союзних кооператив кредитових, звернув увагу заінтересованих, що якби котра з наших кредитових кооператив не заплатила вчасно хочби одної рати цього кредиту в означеному речинці платности, то буде наражена на запізвання довжної квоти і значні судові кошти, як також на *позбавлення всяких кредитів*, бо її обовязком є пильнувати, щоби кредити давати тільки господарним рільникам, що платять свої зобовязання.

А наші громадяни рільники, що затягають кредити і їх потребують, щоб порятуватися, мусять також і передовсім берегти прийнятих на себе речинців платности, бо в противному разі вони не найдуть помочі в наших кредитових кооперативах. Ось так мусимо поступати супроти легкодушних довжників, *щоби вдержати громадянські і кооперативні чесноти*, без котрих наша праця не піднесе рільничого стану.

Д-р Кость Левицький.

Розправа за вбивство міністра Перацького.

СЕМИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

Нинішня розправа почалася в год. 11-ій перед полуднем. На лаві підсудних засіли всі підсудні без поліцаїв.

ДУХОВА ДЕПРЕСІЯ І ПОБУТ В ОДИНИЧНИХ КЕЛІЯХ.

На початку розправи обор. д-р Л. Ганкевич поставив внесок, щоби трибунал скасував теж відокремлення підсудних в одиничних келіях з уваги на психічний стан підсудних, які від довшого часу відокремлені. Одночасно заявив, що підс. Чорній перебуває далі в одиничній келії, хоч трибунал видав іншу постанову в цій справі.

Предсідник Посемкевич заявив, що засягне в цій справі інформацій в управі вязниці.

Прок. Рудніцький спротивився, щоб підсудні перебували спільно в келії. Навпаки, вимір справедливости вимагає того, щоб підсудні були відокремлені далі між собою і не могли узгіднювати зізнань. Зате не противиться, щоб їх розмістити з іншими вязнями.

Трибунал скасував постанову про відокремлене розміщення підсудних у поодиноких келіях з тим, що вони не можуть сидіти спільно, щоб не могли порозумˈіватися зі собою.

Опісля предсідник звернувся до обор. Горбового із запитом, чи обстає при своїм відклику до трибуналу у справі відмови ставити питання підс. Качмарському. Цього питання предсідник не допустив тому, що підсудний не хотів заявити, чи буде зізнавати по польськи. Обор. Горбовий піддержав свій внесок. По нараді трибуналу оголосив предсідник постанову, що вдержує заборону ставити питання підс. Качмарському.

ВІДЧИТАННЯ ЗІЗНАНЬ МИГАЛЯ.

Опісля предсідник ствердив, що всі підсудні, крім Мигаля, відмовились зізнавати по польськи, хоч польську мову знають і тому суд рішив відчитати їх зізнання. З черги відчитано зізнання підс. Мигаля, які він склав у суді в суботу, щоби з його зізнаннями могли зазнайомитися всі інші підсудні. Відчитування зізнань тягнулося півтора години. Тому, що підсудні не складали ніяких додаткових вияснень, предсідник оголосив коротку перерву.

СУТИЧКИ ОБОРОНЦІВ З ПРЕДСІДНИКОМ І ПРОКУРАТОРАМИ.

По перерві в год. 14.30 перед трибуналом уставлено дві мапи з пляном частини Варшави, з вул. Фоксаль і суміжними вулицями. На вступі обор. д-р Горбовий вносить, щоб доповнити протокол переслухання підс. Мигаля та щоб запротоколувати два питання оборонця до Мигаля. Предсідник звертає увагу оборонця, що має ще час на внески доповнити протокол, бо і так ще неготовий. Пізніше обор. Горбовий заявляє, що підс. Качмарський устно віддав йому свою оборону і вносить, щоб його в цім характері суд допустив. Тому, що підс. Качмарський тверджує, що дав д-рові Горбовому повновласть до оборони, суд постановив допустити обор. Горбового, як оборонця підс. Качмарського. М-р Ст. Шлапак зголошується як оборонець Малюци і Чорнія, що теж устно дали уповажнення.

Суд оголошує постанову з відмовою допустити м-ра Шлапака оборонцем підс. Чорнія тому, що істнує яскрава суперечність між зізнаннями підс. Малюци і зізнаннями підс. Карпинця з одного боку та підс. Чорнія з другого боку. Обор. Шлапак хоче в цій справі говорити, але предсідник стверджує, що справа вже вирішена і не дає йому слова.

Предсідник заряджує переведення доказів зі свідків. Зазначує, що підсудні можуть робити зваги і давати вияснення щодо кожного доказу.

Обор. Шлапак ставить внесок, щоби трибунал переслухав свідка Льва Ярославського, заприсяженого перекладчика української мови і українського стенографа, присутнього на розправі. Вносить теж, щоби трибунал долучив до актів стенограму з розправи на обставину, що всі підсудні заявили, що хочуть зізнавати та на обставину, що підсудні: Підгайний, Малюца і Качмарський відкликали свої зізнання, зложені у прокураторському дохожденні й у слідстві.

Прокуратор Рудніцький противиться, щоби допущено цих свідків, бо обставина, на яку їх мають переслухувати є безсумнівна. Щож торкається справи, що Підгайний та інші відкликали свої зізнання, то тільки підс. Підгайний перепачкував заяву, що частиною свої зізнання відкликує. Коли підсудні постійно заявляють, що не хочуть зізнавати по польськи, то самі собі відбирають деякі процесові права. Вони повинні рішучо окреслити своє становище.

Тому, що обор. Шлапак підтримує свій внесок, суд оголошує таку постанову: Окружний суд, беручи на увагу, що внесок оборонця підс. Карпинця має на меті нарушити правні приписи щодо судової мови; що у звязку з тим переведення доказу на обставину, що підсудні хотіли зізнавати в мові, якої не можна допустити та що цей внесок позбавлений правного і доказового значіння, **суд постановляє внеску оборонця не брати на увагу.**

ПІДСУДНІ СИДЯТЬ У КАЙДАНАХ.

Опісля обор. д-р Ганкевич вносить відчитати з актів справи низку документів на ствердження факту, що підс. **Лебедь цілий рік і 5 днів сидів у вязниці в кайданах.** Прок. Зеленський залишає трибуналові справу відчитання документів, про які згадав оборонець. Далі прокуратор стверджує, що підс. Лебедь та деякі інші підсудні дійсно сиділи у вязниці в кайданах. Цей факт управильнює вязничний регулямін та спеціяльні обставини цієї справи.

Годі теж забувати — говорив прокуратор — що тут йде про вбивство міністра Польщі та що підсудні брали участь у терористичній змові. Тому годі дивуватися, що до них пристосували дозволені і законом передбачені засоби обережности?

Крім того побоювались, щоби підсудні не наложили на себе рук з уваги на те, що їм грозила велика кара. Тому ці засоби вжили не лише з огляду на вимір справедливости, але також для добра самих підсудних.

*

ВРАЖІННЯ НАШОГО КОРЕСПОНДЕНТА.

(Телефоном від нашого кореспондента).

В суді товчеться вічно справа мови. Є враження, що суд послідовно змагає до того, щоби не допустити підчас розправи української мови в якійнебудь формі, хочби при відчитанні деяких актів слідства, списаних по українськи. Відчитання сьогодні змісту зізнань Мигаля мали на цілі спонукати декого з підсудних зірвати з тактикою мовчанки. Однак воно не зробило ніякого враження на підсудних.

Сьогодні прийшло до цілої низки сутичок між обороною з одного, та предсідником і прокуратором з другого боку: 1) у справі змісту зізнань Мигаля; 2) у справі поділу оборонців між підсудних; 3) у справі доказового поступовання щодо цілого акту обвинувачення, себто щодо тих закидів, які не торкаються безпосередньо справи вбивства мін. Перацького; 4) у справі сидження деяких підсудних довгими місяцями у слідчій вязниці у кайданах.

Оборона старається виловлювати слабі точки акту обвинувачення, як нпр. обрахунок щодо віддалі Ворохти до Ясіні, справу довжної суми Гнатківської за помешкання у Варшаві, справу т. зв. інструкції про характеризацію і т. д.

Слід зазначити, що розправа у Варшаві ведеться щодо часу інакше, ніж це буває у Львові: починається розправу по год. 11. рано і ще якої пів години є довга перерва. (ік).

ВАСИЛЬ МАКОВСЬКИЙ. 70)

ГМІНД.

ТАБОР УКРАЇНСЬКИХ ЗБІГЦІВ І ВИСЕЛЕНЦІВ У ЧАСІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 1914—1918.

Спогади зперед 20-ти літ.

XI.

ВІДВІДИНИ ПОСЛІВ І ГОСТЕЙ У ТАБОРІ.

„Гості прийшли, а рижки ще не вкисли".

(Нар. приказка.)

Були й інші причини що спонукували застоѐронських людей відвідувати табори інтернованих і виселених, не лиш проста людська цікавість — видіти щось надзвичайне і невидане; Було в цих таборах у 1914. р. щось екзотичного, що притягало гейби якісь циганські або індіянські таборища — своєрідністю, а то й жахливістю життя. Людина нічого так не жадлива, як жахливостей...

Конечність обмеження в таборах життєвих вимог і особистої свободи, потягала за собою конечність обмежити відвідини сторонніх гостей. Проте охорона прав людини, яка у свому розвитку за XIX-ий вік допровадила до багатьох міжнародніх установ і міжнародніх конвенцій, яких метою була саме ця охорона, не давала урядам воюючих держав тієї сміливости, яку витворили післявоєнні напружені відносини — відрізати такі таборища від усяких звязків із позатаборовим світом. Цьому противилась: повага держав, яких амбіцією було явно засвідчити свій пошанівок для міжнародного права і міжнародних установ і — вироблена в цьому напрямі практика. А то істнували міжнародні установи, які мали не лише право, але й обовязок такі таборища відвідувати і контролювати, як нпр. установа „Червоного Хреста" або світова журналістика, на добрій опінії якої — не без причини — кожній воюючій державі багацько залежало. Також і посли до законодатних соймів і парляментів із своєю необмеженою свободою критики державної влади, були вельми успішною перепоною, яка спинювала кожну владу та зажерливих виконавців твердих воєнних законів від капосної самоволі супроти безборонних таборових житців.

Не інакше було і в гміндівському таборі.

Формально на кожні відвідини табору треба було мати приписану перепустку, яку видавало міністерство або намісництво; деякі посли мали такі перепустки постійні. У практиці, майже кожні відвідини залежали від доброї волі таборової управи. Уявити собі не можна, кілько людей діставалося до табору зовсім без ніяких перепусток, та бувало, що й із справедливими перепустками годі було туди дістатися. Грізний вираз „епідемія" був сильніший від найсильнішої перепустки і він нераз ставав управі у пригоді, хоч пошести не було...

Частими, так сказатиб, правильними відвідувачами табору від уряду були високі урядовці віденського намісництва і міністерства — граф Кастель і д-р Галяма, приділені до гміндівського табору; та д-р Кольгрубер, санітарний шеф, що був начальним керманичем лікарської опіки і таборового шпитальництва. Вони відвідували табор безліч разів; приїздили явно і потайки, ділово і приватно. Годі не признати, що в рямцях тодішніх приписів, займалися вони табором пильно і зразу куди більше для табору виявляли помірної вирозумілости, ніж безпосередні таборові керманичі, що боязко оглядалися на передні і задні колеса.

Інакше — посли. Вони приїздили до табору зачаста як відпоручники Посольського Клюбу, то як заступники „Загальної Культурної Ради" або „Допомогового Комітету". Із власної охоти приїздили зрідка; звичайно взивали їх виселенці для ради і заради, а було, що й управою табору, коли йшло про якийсь більший заколот у таборі або бешкет, спричинений безличчю обмежень щодо репатріяцій.

(Далі буде).

З життя української еміґрації у Польщі.

Вечір у честь пок. О. Саліковського.

В суботу, 23. ц. м. у домівці Українського Центрального Комітету у Варшаві відбувся вечір, присвячений памяті покійного чільного українського громадського діяча-журналіста, колишнього міністра внутрішніх справ УНР., Олександра Саліковського. На вступі голова У. Ц. К. **М. Ковальський** звернув прикмети духа і вдачі покійного, головно під час його побуту вже на політичній еміграції: Ол. Саліковський був ініціятором і організатором першого зїзду українських емігрантів у Польщі, даючи підвалини під ту організаційну спільноту, яка досі зберігла у політичних емігрантів із Наддніпрянщини їхні національно-політичні визвольницькі ідеали.

З черги **ред. І. Кедрин** віддав поклін Ол. Саліковському, як свому колишньому першому методичному вчителеві-редакторові. Промовець перевів паралелю між двома найчільнішими у свій час наддніпрянськими журналістами, з якими він по черзі співпрацював у перших роках своєї журналістичної діяльности: між О. Саліковським та В. Піснячевським, які були взаємними суперниками, але обидва на широку мірку індивідуальностями. Згадав при тому мецената періодичного друкованого слова, д-ра Евмена Лукасевича, що вможливив О. Саліковському редаґувати „Українську Трибуну“ у Варшаві та висловив глибокий жаль, що всі ті чільні постаті з історії української преси передвчасно відійшли з цього світа.

Д-р Л. Чикаленко дав надзвичайно цікавий нарис спільних своїх переживань з пок. Ол. Саліковським підчас української революції, головно підчас спільної подорожі в делеґації від Центральної Ради до Ростова, до Донського Козацтва, підчас денікінської інвазії. Вкінці останній з черги промовець, **проф. Ол. Лотоцький** надзвичайно релефно накреслив сильну сильвету Ол. Саліковського на тлі внутрішніх конфліктів, що їх мусів переживати Покійний діяч, перетворюючись з „російського Савла в українського Павла“. Двічі пятнований за свої революційні (на той час) погляди, Ол. Саліковський всетаки не пірнув на дно, як це йому грозило, тільки добився високого становища редактора найінтелігентнішого рос. щоденника у Києві, „Кіевскіе Отклики“. Колиж завдавсь у пресову полеміку з С. Єфремовим на українські теми — сам признав Єфремову правду і перейшов на український бік, наражуючись на ще гірші переслідування.

Тому, що всі промовці говорили з памяти свої спомини, вечір був позбавлений звичайної у таких випадках офіціяльщини і через те був живий і цікавий: булоб добре, щоб і всі того рода українські академії в краю прийняли для себе таку схему.

Націоналісти Франції в обороні України.

Націоналісти Франції улаштували в Парижі велике віче під гаслом „СССР і поневолені ним народи“. Перед великою авдиторією, у виповненій по береги салі „Наукових товариств“ промовці, між ними відомі приятелі України: маркіз Маґальон (поет) та відомий журналіст Валері Радот, доказували з цифрами в руках, що СССР не є ні якою державою в культурнім розумінні цього слова. СССР складається з поневолених народів, які скористають з першої можливости, щоби звільнитися та виступити проти їх віковічного ворога Росії. Тому, заневнювали промовці, сучасна політика Франції, основана на приязні з большевиками, безсумнівно закінчиться великою катастрофою. Від поневолених народів на вічу промовляли проф. Шульгин та Алі Акбер Бей Топчибаша. Не зважаючи на загально совітофільський настрій французької преси, резолюції віча викликали прихильне враження і значна кількість часописів помістила прихильні рецензії.

(Офінор.)

Смерть грузинського патріота.

Офінор повідомляє: У Парижі помер Датіко Шарашидзе, колишній член Установчих Зборів Грузії і визначний грузинський журналіст. Шарашидзе написав різку та основну відповідь відомому французькому письменникові Барбюсові, який своїми писаннями найбільше причинився до того, що Франція визнала Совіти. Похорон цього грузинського патріота став великою маніфестацією приязни поневолених народів. Над домовиною промовляли численні грузинські достойники, від українців М. Єреміїв та від кавказців Емін Расул Заде, колишній голова Установчих Зборів Азербайджану.

Соціялісти рішили повалити уряд Ляваля.

ПАРИЖ, 26. 12. ПАТ. Авас повідомляє: На зборах соціялістичних парляментарних груп потвердили, що був плян повалити уряд прем. Ляваля та взяти участь в новім уряді „народнього фронту“. Соціялістичний уряд розвязав би негайно парлямент та обмежився би до вдержання ладу та оборони устрою підчас виборчої кампанії згідно з ухвалами з 19. листопада. По створенні нового уряду соціялісти голосували би за цілим буджетом. Цю постанову піддержать на завтрішніх зборах усі ліві партії.

Арештували католицьких діячів у Мексику.

НЮ ЙОРК, 25. 11. З Мексіко Сіті повідомляють, що арештували там 19 визначних католицьких діячів, у тому числі голову мексиканської ліґи, одного священика та 5 жінок. Їм закидають організацію протидержавної змови. 8 арештованих після переслухання звільнили за кавцією.

Автономісти зайняли кватиру поліції у Тієн-Тсіні.

ПЕКІН, 26. 11. ПАТ. Як повідомляють з Тієн-Тсіну, прихильники автономістів зайняли домівку адміністрації залізничої лінії Пекін-Ліян-Кінґ та головну кватиру створеної у Тієн-Тсіні спеціяльної поліції, що мала пильнувати здемілітаризованих смуг. Міжнародні кола в Пекіні думають, що розвій ситуації у Північнім Китаю залежить від розвою переговорів над рішенням японсько-китайських питань, що відбуваються між Токіо і Нанкіном.

Дипльоматична подорож китайського прем'єра

ТОКІО, 26. 11. ПАТ. В міністерстві закордонних справ сумніваються у доцільність подорожі китайського прем'єра Ванґ-Чінґ-Вея до Японії. Думають, що китайсько-японські наради відбуватимуться в Нанкіні, не в Токіо. Японські кола не мають великих симпатій до Ванґа. Здогадуються, що Ванґ, заки поїде до Токіо, схоче зустрінутися з віцепрезидентом Зл. Держав Ґарнером.

З організаційного руху.

Повітовий Народній Зїзд УНДО в Самборі.

Дня 18. листопада ц. р. в год. 10.30 відбувся у Самборі в салі „Української Бесіди“ Повітовий Народній Зїзд УНДО при участи понад 100 делеґатів із 40 наших громад. Зїзд відкрив голова П. Н. К. м-р *Іван Гут Кульчицький*, нарадами проводив о. декан *Микола Волошин*, парох з Мокрян, секретарював д-р *Михайло Хомин*, лікар зі Самбора.

Звіт з діяльности ПНК за минулий рік зложив голова м-р *І. Кульчицький*, який обговорив орґанізаційну працю в повіті та інтенсивну участь у виборах до сойму й сенату і перед тим до самоврядних і повітових установ. По звіті забрав голос пос. Гр. Тершаковець і в півтора-годиннім рефераті зясував зібраним політичне положення українського народу під цю пору. Свій реферат закінчив зазивом до поширення орґанізаційної сітки та до збільшення орґанізаційної праці.

По цім рефераті вивязалась жива дискусія, в якій забирали голос між іншими: Волод. Чижович, д-р Михайло Хомин, адв. Іван Білинський, Іван Ґуран, о. Клим Грушкевич, Гілярій Тарнавський, Карло Стасишин і багато інших.

По дискусії вибрали зібрані головою ПНК знову м-ра Івана Кульчицького, його заступником Гілярія Тарнавського, госп. з Бикова, секретарем Ілька Стебельського, емер. управителя школи зі Самбора. Опісля Зїзд одноголосно ухвалив серед голосних оплесків повне довіря нашій Парляментарній Репрезентації, подяку і признання ПНК та пос. Гр. Тершаковцеві.

Зїзд закінчено в год. 3.30 попол. промовою предсідника о. дек. М. Волошина та відспіванням національного гимну. По зїзді полагоджував до год. 5-ої пополудні пос. Тершаковець всякі справи з поодинокими громадянами. Дуже відрадним явищем був факт, що поруч сивоволосих давніших працівників УНДО було на зїзді багато молодих членів.

Стратили шпигуна.

БЕРЛІН, 26. 11. ПАТ. 30. липня ц. р. народній трибунал у Берліні засудив 29-літнього Альбрехта Шпіса, обвинуваченого у зраді військових тайн, на кару смерти і втрату громадянських прав. Цей присуд нині вранці виконали в Берліні.

МАНДЖУ-КО І МОНГОЛІЯ ЗІРВАЛИ ПЕРЕГОВОРИ.

ТОКІО, 26. 11. ПАТ. Агенція Ренґо повідомляє: Переговори між Манджу-ко і зовнішньою Монголією йшли від 30 травня у справі прикордонних сутичок. До зірвання переговорів дійшло тому, що Монголія відкинула домагання Манджу-ко встановити взаємні дипльоматичні станиці в Улан-Баторі та Гсін-Кінґу.

ЗДУШИЛИ КОМУНІСТИЧНЕ ПОВСТАННЯ У БРАЗИЛІЇ.

ЛЬОНДОН, 26. 11. ПАТ. Згідно з вістками, що їх дістали від бразилійської амбасади в Льондоні, комуністичну революцію здушили. Революціонерів розбили в Оленда. В Пернамбуко комуністи мусіли відступити до касарень, це їх окружили й де вони за кілька годин будуть мусіти піддатися. В Ріо де Жанейро та в інших містах спокійно.

Божевільна в огні.

НЮ ЙОРК, 26. 11. ПАТ. У стейті Ню Джерсі біля місцевости Нікор згоріло заведення для божевільних. Дві хворі згинули у вогні, 36 хворих завдяки зусиллям шпитальної прислуги вдалось врятувати. Рятівничу акцію утруднювало пожежній сторожі положення шпитальних будинків, що дуже високо положені й важко туди було дістатись рятівникам.

НАНКІНСЬКИЙ УРЯД ПРИКАЗАВ АРЕШТУВАТИ ІН-Ю-КЕНҐА.

НАНКІН, 26. 11. ПАТ. Виконавчий Комітет Куомінтанґу приказав владі провінції Гопеї арештувати ген. Ін-Ю-Кенґа, що минулої неділі оголосив автономію східної Гопеї. Нанкінський уряд зробить усе, щоб скріпити свій авторитет у Півн. Китаю.

В 30-ліття священства Преосв. Кир Никити.

ЮВИЛЕЙНЕ СВЯТО Т-ВА „БУДУЧНІСТЬ".

В неділю 24. листопада ц. р. в год. 6-ій вечором Т-во українських католицьких робітниць „Будучність" у Львові уладило ювилейну академію з нагоди 30-ліття священства Преосвященного Никити Будки, свого духовного провідника, в салі жіночої гімназії СС. Василіянок при вул. Длугоша ч. 17. Велику салю гімназії виповнили вщерть українські робітниці і служниці, члени згаданого товариства. На свято прибув Преосв. Будка, о. крил. Лопатинський, о. крил. Лишняк, о. радн. Громницький та коло 20 інших львівських священиків, між ними два отці Василіяни, голова „Рідної Школи" проф. І. Галущинський та представники української преси. На сцені виднів портрет Ювилята.

Академію почала А. Сиваківна привітом власного укладу і передала Ювилятові гарний альбом Т-ва „Будучність", що його виконало по мистецьки українське переплетниче заведення п. Миколи Кривецького. З черги хор робітниць кружка при церкві св. Юра відспівав низку народніх пісень. На дальшу програму склалися привіти від поодиноких кружків Т-ва „Будучність", що істнують при шістьох наших парохіяльних церквах у Львові і хорові продукції та декламації робітниць з поодиноких кружків.

Голова Т-ва „Будучність" п. Е. Тишинська виголосила палку промову, в якій зясувала працю Ювилята в Канаді і тут у краю. Зазначила теж, що Кир Никита є асистентом Католицької Акції та основником Т-ва „Будучність". Свою промову закінчила побажанням, щоб Католицька Акція під проводом Преосв. Будки поширилася теж і на Велику Україну. Хор і всі присутні відспівали при кінці католицький і національний гимн.

Достойний Ювилят, зворушений доказами любови та пошани українських робітниць, подав короткий свій життепис. Згадав теж, що недостача власного дому не дає змоги Т-ву „Будучність" поширити як слід свою діяльність. Тому Т-во мусить подбати конче про власну хату. Вкінці Преосвященний подякував духовенству і робітницям за академію та численну участь у ній. Після того хор відспівав Ювилятові „Многая літа".

Академія тягнулась понад дві години і залишила між учасниками якнайкраще враження.

х.

Чи Ви вже вислали листопадовий дар українським інвалідам?

Зложіть його негайно! Вашої помочі чекає 3.000 інвалідів УГА!

У Північнім Китаю кипить.

КИТАЙСЬКІ АВТОНОМІСТИ ПЕРЕЙМАЮТЬ ВЛАДУ.

ТОКІО, 25. 11. ПАТ. З Тієн-Тсіну повідомляють, що автономісти заволоділи муніципальними урядами, бюрами залізниці Пекін—Мукден, головною командою поліції та іншими урядами китайської частини міста.

ВАШИНГТОН, 25. 11. ПАТ. Вістки про оголошення автономії у східній частині провінції Гопеї державний департамент прийняв, як подає Райтер, з деяким занепокоєнням. Те, що зайняли залізницю у вдемілітаризованій смузі, може спричинити комплікації.

ТОКІО, 25. 11. ПАТ. Агенція Ренґо повідомляє з Тієн-Тсіну: Кілька тисяч автономістів зорганізувало демонстрацію під проводом команданта військової організації „Союз Добровольців". Вони, не зустрічаючи опору, зайняли ратуш, поліційні уряди і команду жандармерії та уряд залізниці Пекін—Мукден.

ПЕКІН, 25. 11. ПАТ. Автономний уряд східної частини провінції Гопеї буде складатися з 9 членів. Уряд видав відозву, в якій критикує політику нанкінського уряду, головно монетарну політику. Інґ-Ю-Канґ, що оголосив незалежність Гопеї, виїхав до Тієн-Тсіну.

ДЕМОНСТРАЦІЯ ЯПОНСЬКОГО ВІДДІЛУ.

ПЕКІН, 26. 11. ПАТ. Вчора вранці ввійшов до Тієн-Тсіну з терену японської концесії відділ з 300 людей, з яких частина мала японські однострої. Цей відділ закватирувався в китайській дільниці. Корпус в імені „Корпусу Смерти" зайняв міську відчитову салю, перед будинком уставив скоростріли і вислав делегацію до бурмістра й до жандармерії.

Губернатор провінції Гопеї домагається від японської кватири вияснень. Японська влада відповіла, що не підтримує демонстрантів. Після такої відповіді китайська влада припоручила розпорошити демонстрантів.

АВТОНОМІСТИ ЗРАДНИКАМИ КИТАЮ.

НАНКІН, 26. 11. ПАТ. Китайська преса з обуренням осуджує Інґ-Ю-Кенґа, творця т. зв. „Автономного Комітету" східної частини Гопеї, уважаючи його за зрадника китайської справи в користь Японії. Уряд має оголосити низку розпорядків проти Інґ-Ю-Кенґа, бо рішучо не годиться на створення автономії Північного Китаю.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Початок праці нашого театрального відділу, котрий в минулому році так багато зробив, дасть можливість знов вести нашу пропаганду зі сцени й тим задоволити культурні потреби нашого членства, як рівнож і всіх українців взагалі.

4. В культурно-освітній ділянці ми йдемо та проводимо нашу працю в тісному контакті з філією т-ва „Просвіта", що тепер є одинокою нашою культурно-освітною організацією в Маньджу-Ті-Го, зі завданням ширити освіту серед широких мас нашого люду. Будемо не тільки допомогати їй у праці, але будемо дбати і про те, аби довести до найбільшого поширення її праці серед нових членських мас.

5. Намічено також започаткувати послідовну працю в інших ділянках нашого еміґрантського життя, щоби задовольнити потреби членів, про що своєчасно буде сповіщено через „Маньджурський Вістник".

6. Поставлено також завдання всіми засобами підтримати наш одинокий український часопис „Маньджурський Вістник", котрий після трьох років ніяк не може твердо стати на ноги, бо видання його не оплачується. Дуже мало серед українців знаходиться тут охочих передплачувати свій часопис, бо завадто великі ще залишилися впливи від старих часів, коли сама згадка про укр. видання була небезпечна. Але віримо, що переборемо всі трудноші й будемо мати твердий ґрунт для дальшої праці.

УКРАЇНСЬКА СОТНЯ В ШАНХАЮ.

Цікавий допис із Китаю приніс „М. Вістник" під наведеним наголовком. У ньому читаємо ось-таке:

Кілька років тому з Харбіна виїхали до Шанхаю в Китай п. О. Вансович та Г. Тоцький. В той час було вже там кількох українців, але ніхто з них, живучи в такому великому портовому місті, не думав про можливість розбудження там українського громадського життя.

Трохи згодом приступлено до організації Української Громади, котра сьогодні є одинокою українською організацією та обєднує все свідоме українство.

Наші харбінці в Шанхаю звернули також увагу на те, що в місті істнують військові організації під назвою „Волонтерський корпус" та „джентельменські сотні". В обох цих організаціях були сотні ріжних народів, окремо і збірні сотні. Волонтерський корпус має московські сотні. Спроби сформувати українську сотню не мали успіху, бо бракувало людей, так, що тільки поволі змогли наші шанхайці підійти до цієї важної для нас організації.

Пп. Вансович і Тоцький самі вступили до джентельменської сотні англійців та — отримуючи там військову освіту — готовилися до майбутньої праці. Сьогодні „М. В." має можливість повідомити, що дякуючи впертій їх праці сформовано першу українську сотню, фотографію організаторів котрої тут наводимо (вище допису подана фотографічна знимка).

„М. Вістник" кінчить: Щиро вітаємо наших шанхайців з таким великим успіхом та бажаємо їм найкращого успіху, бо бачимо в цьому прояв українського військового духа. Він допоможе нам в майбутньому, коли прийдеться братися до праці для нашої України й її меньшої сестри в Азії-Зеленої України. На чолі сотні став п. О. Вансович

З українського життя на Далекому Сході.

ЧІТИНСЬКИЙ ПРОЦЕС З ІСТОРИЧНОЇ ПЕРСПЕКТИВИ.

„Манджурський Вістник" почав друкувати історію українського процесу в Чіті, якого режисером були большевики, що хотіли скомпромітувати українських діячів в очах мас за ніби то „зраду народніх інтересів". В дійсности були це звичайні репресії проти тих, які не йшли пліч об пліч з большевицькими партизанами. Нам відомо, що в цьому процесі були суджені теж галицькі українці (Гадзаман, Кійович), що грали поважну ролю в розбуджуванні національної свідомости на Зеленому Клині. З тим більшим зацікавленням читатимемо історію процесу. Появилася вона відбиткою заходом Видавничого Відділу Спілки Українських Емігрантів у Харбіні. Автором розвідки „Чітинський процес" є відомий еміґрант із Зеленого Клину П. Яхно.

Згаданий Вид. Відділ СУЕ видав теж заклик до всіх українців, що приймали участь в українському русі на Дал. Сході, надсилати до редакції „М. В." свої спогади, замітки, фотографічні знимки, архівні матеріяли, тощо. Відділ має вже готову до друку книжку „Організація українського війська на Зеленій Україні", а також менші брошури з визвольного руху серед наших поселенців у сх. Сибірі.

ЗАВДАННЯ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКИХ ЕМІҐРАНТІВ.

В житті української кольонії в Манджурії одно з передових місць здобула собі Спілка У. Е., що обєднує близько 250 людей. Один із членів управи Спілки ось-так зясовує її завдання на час найближчий:

1. Скріплення членства так, щоб воно уявляло одну цілість в національному, політичному та організаційному характері.

2. Активізація пропагандивної праці серед спріяючих кол для поширення наших ідей Визвольної Боротьби і зміцнення ідейного просякнення в членській масі.

3. Розгортання праці в видавничому відділі та театральному, для чого розроблено плян видання кількох книг та брошур, що освітлюють ріжні моменти життя Зеленої України, звідкіль походить більшість наших членів, та поширення відомостей про нашу Батьківщину.

Збільшена діяльність абісинців на африканських фронтах.

ПАТ подає такий комунікат про положення на фронтах в Абісинії 25. листопада:

На північнім фронті не було поважніших операцій. Армія раса Сеюма получилась з армією раса Касси. Рас Сеюм покинув район Тембієн і посувався на північ від Макале, де зустрілись оба вожді. Говорять, що рас Сеюм хотів би перейти до наступу та рас Касса є прихильником кунктаторської тактики. Спір між вождами вирішить негус, що з тією метою приїде на фронт. Італійські джерела подають поголоску, що рас Сеюм мабуть згинув, коли італійські літаки бомбардували абісинські війська 18. н. м. та що цю вістку в армії скривають. Цієї поголоски нищо не потверджує.

Італійські джерела повідомляють, що на фронті другої армії один італійський відділ зустрівся з повстанчим абісинським відділом, значить таким, що оперує в запіллі італійської армії. На чолі цього відділу стояв Фітаврарі Абаї. Про рухи поодиноких частин італійської армії на північнім фронті італійські джерела повідомляють, що полк. Маріотті йде на зустріч армії раса Касси. Корпус аскарисів далі очищує Ґаральте. Перша дивізія чорних сорочок дійшла до Мі-Зонґу, третя до Момо-Ґаліля.

Абісинські джерела повідомляють про велику перемогу деджазмача Ворреса над трьома італійськими баталіонами в Гальова, на північ від Макале.

Англійські джерела подають, що дві получені армії приготовляються до протинаступу, який виконають абісинці, коли тільки італійці підуть вперед до Амба Аляджі. Біля Дессіє тáборує кількадесять тисяч вояків різних рас і релігій. Сподіваються, що незабаром на фронт приїде негус.

На південнім фронті зливи перешкоджують італійцям в операціях. З Гаррару подають, що абісинські війська посунулись учора вперед на південь від Ґораґаі, а сильна абісинська армія зайняла лінію Даґабур Сасабанег.

АДІС АБЕБА, 26. 11. ПАТ. Абісинський уряд повідомляє: Вчора пополудні приїхав до столиці зі східного фронту деджас Воррес, хоробрий вожд абісинських військ, що напали і приневолили до втечі 3 італійські баталіони в Галюба на північ від Макале. Італійського команданта вбили, вояки пішли в розтіч, абісинці здобули 8 коней і 13 мулів з муніцією.

ПАРИЖ, 26. 11. ПАТ. Агенція Аваса повідомляє з Гаррару, що згідно з непотвердженими досі вістками сильні абісинські відділи машерують тепер від Уаль-Уаль у напрямі Ґораґаі, не зустрічаючи опору. Відділи раса Деста посуваються спеціяльно скоро.

Кореспондент Аваса повідомляє з Асмари, що італійська кольона ген. Вілясантоса за три останні дні пішла яких 20 км у глибину масиву Тембієн. Хоч не буде ніякої поважнішої акції, заки приїде марш. Бадоліо, всеж цей марш уперед відповідає бажанням італійців, що хочуть присилувати раса Сеюма до битви.

Помер колишній цісар Абісинії.

АДІС АБЕБА, 26. 11. ПАТ. Тут оголосили офіціяльно вістку про Лідзі Яссу, колишнього цісаря Абісинії. Він помер від параліжу у фортеці недалеко Гарару. Там сидів 18 років прикований до руки духовника, що був його сторожем.

Текле Гаваріяте плянтатором кави.

АДІС АБЕБА 26. 11. ПАТ. Для колишнього посла у Парижі і делегата в Женеві Текле Гаваріяте досі не найшли становища. Він, як відомо, фаховий артилерист. Покищо колишній посол зайнятий своїми плянтаціями кави на провінції.

Болгарсько-югословянське зближення.

БІЛГОРОД, 26. 11. ПАТ. Новий болгарський премієр Кюссе-Іванов заявив представникові аґенції Аваля про політику зближення Болгарії з Югославією так: Це велике діло повинно розвиватись далі, щоб запевнити мирний поступ усіх балканських держав.

Архієпископ-патріот.

РИМ, 26. 11. ПАТ. Архиєпископ Пізані віддав до диспозиції держави велику кількість золота і грошей разом із письмом, що пронизане горячим патріотизмом.

З відчитової салі.

„Два патріотизми“ — виклад д-ра Дм. Донцова.

В суботу 23. ц. м. відбувся у битком набитій салі „Бесіди“ відчит д-ра Дмитра Донцова на тему: „Два патріотизми“. Як завжди у д-ра Донцова — виклад без дискусії. Подібно, як у минулу суботу на відчиті д-ра Вол. Старосольського „Про крізу держав“ — серед авдиторії переважала студентська молодь. Численна присутність саме молоді є досить характеристична. Живе зацікавлення цими темами доказує, що ця молодь немовби ввесь час шукає політичної правди, радо прислухається до голосів, які показують нашій суспільности ті чи інші політичні дороги. Політично-світоглядова постава нашої суспільности не є в наші дні однородна. Минула війна і наша національна програна внесла серед нас багато ідейного розладдя, спантеличення. Важко нам здобутися на єдність переконань і чинів. Тому істнує на нашому ґрунті **боротьба політичних доктрин**, уперта боротьба за наше національно-суспільне ідеольоґічне оформлення. В цій боротьбі д-р Донцов є одним із передових комбатантів.

Таледви чи дороги, що їх показує Дмитро Донцов, ведуть до спасення. Передовсім отщо: д-р Донцов починає бути потрохи... скучний. Як то воно говорять: виписався. Усе, що сказав своїй авдиторії підчас цього відчиту, наше громадянство чуло вже від нього безліч разів у найбільш ріжноманітних варіяціях. У 1926 р. появилася засаднича книжка д-ра Донцова, його відомий **„Націоналізм“**. Вона викликала перед 10 роками справжню сензацію, вже хочби тому, що була докладним запереченням західницьких і демократичних тез, висловлених автором у 1921 р. у його **„Підставах нашої політики“**. Але треба це признати: „Націоналізм“ Дм. Донцова полонив у минулому десятиліттю майже ціле молоде західно-українське покоління. Ця книжка стала справжнім політичним евангелієм особливож нашого націоналістичного студентства. Все інше, що від того часу д-р Донцов колинебудь писав чи говорив, було лиш розклепуванням на всі лади і способи його основних тез та поглядів, висловлених у „Націоналізмі“. Від того часу місяць-умісяць і з року на рік в його „Віснику“ та на його викладах повторюються постійно все ті самі образи, ті самі порівнання, ті самі цитати, ті самі зображення, на одну і ту саму „нуту“: емоціоналізм проти раціоналізму, активізм проти квієтизму, волюнтаризм проти посібілізму, белліцизм проти пацифізму, аморальність проти тих чи інших моральних засад у політиці, макіявеллізм проти ідеалізму, спіритуалізм проти матеріялізму, фанатизм проти толерантности, догматизм проти релятивізму, ідея насильства проти ідеї свободи і т. д. і т. д. Як видно, колекція всіх отих **„ізмів“** досить обемиста. Д-р Донцов має вже ось так свою устійнену схему, свій питомий шаблон, під який підтягає кожне явище, кожну справу, кожну суспільну ситуацію. Таке теж із цими „двома патріотизмами“. Тут, мовляв, бачимо у світі один патріотизм — емоціональний, волюнтаристичний, аморальний, а далі треба попросту дочіпити всю решту відповідних прикметників. А з другої сторони інший патріотизм, теж з усіми його дотичними прикметниками. В той спосіб повстають „два ріжні світи“, „протиставність двох ріжних життєвих принципів“. І так воно у всьому. Чи мова буде про патріотизм чи про римських папів, про евгеніку чи про капіталізм, про виборчу ординацію чи про музичні напрямки — шаблон д-ра Донцова пасує до всього.

Тимчасом розвиток нашої дійсности ані трохи не дався втиснути на прокрустове ложе того роду симпліфікацій. Щораз яскравіше пробивається серед нашого загалу зрозуміння, що того роду доктринерство за вузьке, занадто штучне, щоб ним можна було обхопити та світоглядово зорганізувати живу суспільність. Напр. молодь жила доктриною д-ра Донцова добрих десять літ. Поступала так, як учив „майстер“. Була емоціональна, волюнтаристична, аморальна, погорджувала розумом, жила клясично донцовськими „безумствами чину“. Треба було, щоб ота наша молодь перейшла найперше через справжнє пекло дуже болючих життєвих досвідів, щоби вкінці почало пробивати собі шлях зрозуміння, що ці дороги до ніякої путньої цілі не ведуть, окрім до самознищення. Д-р Донцов уміє збуджувати емоції, жагу, запал, фанатизм, — але не хоче окреслювати **позитивних** цілей, на які ота „снага“ і „фанатизм“ повинні бути спрямовані. Ті цілі — зрештою без його вини — окреслює потім хтось інший. Тотеж з усією своєю „снагою“ і „фанатизмом“ молодь робить уже від десятка літ найбільш страхітливі політичні дурниці.

Зрештою вплив д-ра Донцова досить зрозумілий. Загальний рівень освіти нашої інтеліґенції, особливож повоєнної молоді, не є надто високий. Наші люди майже не знають чужих мов, удобавок не люблять „тяжкої літератури“. Тимчасом д-р Донцов людина дуже очитана, володіє кількома европейськими мовами, вміє писати і висловлюватися приваблюво і суґестивно. Його вискази кольоритні, мерехтливі, нераз блискучі; вміє оперувати парадоксами і протиставленнями, вміє свої речі формулувати гостро, плястично, дуже образово. Його улюблений засіб — оперувати цитатами. Цитує все, що хочете. З книжок, які усім своїм наставленням суперечать його доктрині, вміє виловлювати з ширшого звязку цитати потрібні і вигідні саме для його виводу. Кличе на своїх свідків так, як каже, потреба: Гамурабі і Плятона, св. Отців і Дантого, Шекспіра і Макіявеля, Гетого і Ніцшого, св. Письмо нарівні з Ґренджою-Донським, Леніном і Четією-Минеєю.

Все це надає його публікаціям признаки науковости, обґрунтованости, просто енцикльопедичної універсальности. Ось так його читачі і слухачі, які здебільша не мають можливости провірки і порівнання, вірують на добре слово у все, що їм д-р Донцов догматично подає до вірування. Але знаменне в цьому звязку, що д-р Донцов ніколи не допускає до дискусії на своїх викладах, пильно уникає опонентів і зустрічей на „білу зброю“. Такий одногодинний виклад д-ра Донцова — це справжня катаракта, шумлячий і бризькаючий водопад слів, образів, цитат, порівнань, метафор, парадоксів, насміхів, окликів, сарказмів; — слухач вкінці тільки дубіє і німіє від усього того. Що можна зробити зі собою на такім викладі, коли прелеґент якби нічого й не бувало цитує Гобса, — ausgerechnet Гобса! — як позитивного, клясичного свідка на потвердження своїх ірраціонально-волюнтаристичних тез! Фільма „Бенґалі“ поруч Квітки-Основяненка і Куліша; Бальзак і Микола I.; британські лянсієри і політика Постишова; діячі зі сельробу і швайцари Людвика XIV; любов, ненависть, адорація, погорда й інші афекти як мотори діяння людей, ілюстровані прикладами зачерпнутими з годівлі свиней (так!); Винниченко, Сосюра і... Липинський як ілюстрації тотожнього політичного і соціяльно-психічного наставлення — ось кілька прикладів, узятих навмання з багато ґарнірованого раґу цього викладу!

Цим разом д-р Донцов запрезентував слухачам доволі дивовижню і зрештою нічим ближче не мотивовану теорію — про наглі психічні трансформації цілих народів. Мовляв: людські душі — отже й душі цілих народів — можна змінювати **відразу**. Нема душевної дідичности! Кожна нова людина приносить зі собою на світ душу, яка є tabula rasa; можна її записати, як хотіти! Отже й український нарід можна оформити на таку стать, як завгодно. Зате є тільки свого роду дідичність соціяльна

тої істоти прелегент ближче не пояснив. Усе те, перетікане назвами і чинами Бісмарка, Кромвеля, Цезаря, Наполеона, Фіхтого, Арндта, Гереса і взагалі іменами, зібраними з цілого засягу, дає в сумі якусь справді несамовиту симфонію. Такою потворною кашею начиняє д-р Донцов від днів і літ особливож душі нашої молоді. Нема абсолютно ніякого дива, коли внаслідок такого політичного і суспільного „виховання“ ота молодь вкінці хаоти зується, розгублюється на манівцях, скріваюється в конфліктах, у всіх цих донцовських „безумствах чину“, у важких душевних і світоглядових суперечностях, з якими не вміє собі дати ради. Історія трагічних борикань нашої молоді в останніх десятиліттях є цього найкра щою ілюстрацією.

Д-р Донцов буде очевидно далі редагувати свій „Вістник“, видавати бібліотечку біографій „ватних мужів, буде ще неraз улаштовувати свої виклади, — а трійливий чад його доктрини далі буде ширити спустошення. Зайво на ці теми якнебудь полемізувати; словна баталія нічого розумного не приносить. Особливож на вірування молоді нема ніяких розумових аргументів. Ці речі треба залишити самому життю. Такі речі і доктрина мусять самі вигоріти, спопеліти від власного жару. З. П.

НОВИНКИ.

— Однока українська фабрика футер „Хром“, Пр.-Торг. Спілка з о. п. у Львові, вул. Руська 20, тел. 271-83, поручає по найдешевших цінах футра жіночі і чоловічі та всілякого рода футряні шкірки, як також приймає до крашення і перерібки уживані футра.

— Футра, всілякого роду, найвибагливіші, поручає Юліян Глушівський, пл. Капітульна 3. І. п. Телефон 254-46. 10 71—?

— Товариство Вакаційних Осель у Львові подає отсим до відома, П. Т. Громадянства, що дня 4. грудня ц. р. в год. 17. відбудеться в салі театру „Різнородностей“ під протекторатом Й. Е. Митрополита Кир Андрея Шептицького „Ювілейний Обхід“ з нагоди 30-літнього існування Товариства. Подробиці в афішах. — Виділ Товариства Вакаційних Осель.

— „Слово о Полку Ігоря“ в радіо. Славянський лицарський епос, що повстав на нашій землі і якого 750-ліття оповодив увесь славянський і науковий світ, добув собі почесне місце і в авдиціях львівського радія. Саме в середу, 27. ц. м. почуємо в год. 18.30—18.45, у рамках літературної чвертьгодини, науковий фейлетон молодого дослідника цього монументального твору м-ра Ярослава Рудницького п. з. „Найдавніший славянський лицарський епос „Слово о Полку Ігоря“, в якім автор гутірки обговорить не тільки наукове та літературне значіння цього твору, але й прочитає вийнятки з нього.

— 65-ліття дир. Миколи Заячківського. В понеділок 25. листопада ц. р. святкував дир. Микола Заячківський 65-ті роковини своїх уродин. Того дня відвідали його під проводом д-ра Костя Левицького представники тих українських економічних установ, у яких управах він засідає. Іменем зібраних привітав Ювилята д-р Михайло Волошин, який у гарній формою та багатій змістом промові зясував заслуги дир. М. Заячківського та зложив йому побажання на будуче.

— Вибори в повітовому виділі в Стрию. На днях повітовий виділ у Стрию доконав вибору члена воєвідської ради. Вибрано без голосування д-ра Стефана Дольницького, адвоката із Сколього, українця. Стрийська повітова рада приняла одноголосно правильник для повітової літнисько-туристичної комісії. Вибрано до неї двох членів з повітової ради і двох заступників: д-ра Гоельського із Синевідська Вижнього, інж. Вайса, Едв. Сенчину з Крушельниці й Ант. Таборського з Тухлі. Літнисько-туристична комісія приступила до праці, щоби налагодити низку актуальних справ.

— Пригадка на часі. Городське староство у Львові пригадує розпорядок міністерства суспільної опіки у справі удержування порядку і чистоти на подвірях домів і хідниках біля них. Власників домів обовязані припильнувати, щоби домові дозорці змітали сніг на хідниках і посипували їх піском або попелом. В часі відлиги треба хідники очищувати з леду. За недбальство передбачена грижва до 3.000 зол. або кара арешту до трьох місяців.

— Електрика повинна подешевіти. Споліцена обнижка цін вугля потягне за собою, як зачувати в Варшаві, обнижку ціни на електричний струм. Подешевлення електрики тим більше вказане, що від 1. січня буде обовязувати нова застава тарифа м. ін. на перевіз вугля.

— Кари на залізницях. Адміністраційна влада приготовила для залізничих дирекцій більочки з новими мандатами, які будуть накладені за переступства в залізницях, як скакання до потягів підчас руху, входження до вагонів і занимання місць без білету і т. п. Є це мандати у висоті 1, 2 і 5 зол. Найвищі 5 зол. грівни будуть накладати за безправну торговлю в залізничих вагонах.

— Невже буде легка зима? Шведський учений Сандштрим, професор метеорольогії у Стокгольмі, передсказує, що цьогорічна зима буде досить легка. Свій погляд він спирає на обсерваціях морської струї гольфштрому, який він досліджує від довгих літ.

— На шкоду громади. З доручення слідчої влади арештовано в Ярославичах пов. Дубно б. війта Йосифа Кутибу і громадського писаря Славецького під закидом грошевих зловживань.

— Смерть від скаженини. У львівському шпиталі помер 32-літній Петро Дорожняк з Куликова, якого ще в липні ц. р. вкусив скажений пес. Спершу він не звертав на це уваги і щойно коли почали у нього показуватись прояви скаженини, звернувся за лікарською порадою. Вся ка лікарська поміч була очевидно спізнена.

— Самогубство урядовця. Увечорі 25 ц. м. до готелю під „Трьома коронами“ прийшов Мечислав Кочабський і винайняв кімнату. Він заплатив згори за кімнату та замовив склянку чаю з румом. Над ранком найшли тільки його мертве тіло. В недопитій склянці чаю найшли на дні осад отрути. Самовбивник лишив лист до матері, в якім пояснює, що його нерви не можуть більше видержати і він позбавляє себе життя. Поліція веде слідство. Самовбивник був урядовцем у перевозовім бюрі С. Гартвіга.

— Велика дефраудація. Окружний суд доручив акт обвинувачення в справі великої дефраудації на шкоду асекураційного тов-а „Пяст“. Ревізія книг викрила браки, що сягають 200 тисяч зол. Потягнено до відповідальности урядовців Фр. Олевніка, Ст. Розенцвайга і референта Вл. Малярського.

— Жахливі часи. Як звіщає бюлетин статистичного бюра Ліги Націй в 1934 р. умерло з голоду і недостатку 2 міліони 400 тисяч людей на цілому світі. Самогубством з причини господарської кризи скінчило 1 міл. 200 тисяч осіб. На два міліярди людей на цілому світі 500 міліонів, отже четвертина не має запевненого мінімум екзистенції.

— З Польщі. В Отвоцьку помер у 50-ому році життя польський повістяр Петро Хойновський, член польської Академії Літератури. — В Люблині кат Браен повісив Льва Ващука і Стефана Мельничука, засуджених на смерть за вимордування цілої родини Боярських у Голодисках.

— Згоріло місточко. В місточку Гольшанах за Виленщині згоріло 94 мешкальних домів і 90 господарських будинків, причому жертвою пожежі стало багато худоби. 500 осіб опинилось без даху над головою.

— Який був Толстой. У звязку з 25-літтям смерти російського письменника Льва Толстого чехословацький лікар д-р Альберт Скарван оголосив свої враження з колишньої гостини у нього. Толстой був великим прихильником Мопасана, пише д-р Скарван, і був творами французького письменника захоплений. Великий росіянин оповідав залюбки ріжні анекдоти про Мопасана або відчитував щось із його творів. Забував при цьому цілком про себе і вживався так сильно в оповідання, що голос відмовляв йому послуху і сльози спливали йому по обличчі. Як дитина плакав старий письменник, що мав стільки розуміння для всього, що гарне, велике мистецьке. Як приятель духової краси, він ніколи не був похмурим, чужим для життя. Не був теж аскетом, навпаки вживав життя як мало хто. Часто бачили його, як ходив серед природи і побачивши гарну квітку, ставав, оглядаючи її ріднимими очима. Нераз вибирався нічию до ліса, щоби вернутись аж ранком збагатившим в переживання. Його улюбленим заняттям було збирати сушиці або шукати грибів. Але й музиці та співам прислухувався з рідким зрозумінням. Його двома улюбленими звірятами були пес і кінь; незвичайно зручно досідав іноколи огнистого жеребця і їхав геть. Він уживав життя: розумно та із шляхотного, всевишнього боку.

— Нова совітська залізниця. В найближчому часі большевики отворять нову залізничу лінію з Караган до Балхашу 448 км. завдовшки. Залізниця перетинає з півночі на південь автономічну республіку Казахстан у середущій Азії.

— 80-літня студентка. Чоловік повинен учитися до смерти — сказала собі стаpенька американка Лілієн Гіс, що живе у Фльориді, і не питаючи, що є матірю 11 дітей і бабунею 12 внуків, записалася студенткою до коледжу, який скінчила з добрим успіхом. Тепер їй 80 літ, але вона вчиться дальше, бо хоче бути доктором фільософії.

— Совіти видалили американця. „Ню Йорк Геральд“ повідомляє, що совітська влада видалила з Росії американця Ернеста Бекера, який дістався до СРСР нелегально, щоби проповідувати євангелія. Якийсь час йому вдавалося обходити увагу влади, одначе пізніше його заслали до концентраційного табору. Завдяки інтервенції американського консуля совітський уряд звільнив його з табору і видалив за кордон.

ДИВОГЛЯДИ.

ГАРЯЧІ ДЖЕРЕЛА ПІД ЛЕДОМ

На побережжі Лаптєвського Моря відкрила підбігунова експедиція російського Арктичного Інституту гарячі джерела під вічними ледовиками.

БОКСЕР ТЕНОРОМ.

Італійський боксер Джіюсеппе Спальдові, що живе у Буенос Айрес відкрив підчас одного магу новий тілант у собі. Коли йому вдалось після першої рунди звалити з ніг свого противника, він так утішився цим успіхом, що заревів на ввесь голос. Між авдиторією сидів один директор опери і відразу зміркував, що має перед собою людину з добрим голосом. Боксер дав себе переконати, що має матеріял на геройського тенора і вже вчиться співу. Граючи в операх Вагнера зможе показувати свої мускули.

Дописи.

ДОЛИНА.

День 1. листопада відсвятковано у нас торжественно. Службу Божу відспівав парох о. М. Чорнега, що виголосив також патріотичну проповідь на тему: „Чому не встоялась наша державність?“ Співав прегарно хор місцевого „Бояна“. Церква була повна вірних. Вечором були святочні сходини членів поодиноких товариств з відповідними рефератами.

Просвітянська нарада. Дня 12. XI. відбулася в салі „Братської Хати“ просвітянська нарада для читалень долинської філії. Прибуло 50 представників від 16 читалень. Нарадою проводив і подав деякі практичні інструкції заст. голови філії о. М. Чорнега. Урядовець філії п. Клим реферував справу свята „Просвіти“, дару „Просвіти“ та справу самоосвітніх гуртків. Вирішено якнайінтенсивніще перевести збірку дару „Просвіті“ та взяти масову участь у святі „Просвіти“.

Радіокутик.

С. ВАСИЛЕНКО НЕВІДОМИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КОМПОЗИТОР НА ХВИЛЯХ РАДІЯ.

Серед багатьох українців, що все своє життя і творчість віддали Москві і остали її гордощами, находиться й наш земляк, славетний композитор Сергій Василенко, ур. 1872 р., автор багатьох опер і балетів. Спеціяльність цього маловідомого нашого композитора — це туркменська музика, яку він глибоко перестудіював, а зразком його творчости з тієї ділянки почуємо в концерті, що його передає радіо у пятницю 29. ц. м. в год. 22.00—22.30. Концерт виконають визначні музики на відповідних до тієї музики інструментах обою, фаготі, флейті і клярнеті, а входитимуть у його програму такі твори Василенка: Заспане місто, Вигасле кохання, Захід сонця. Жайворонок. По пустині. Нема сумніву, що цим концертом зацікавляться всі радіослухачі українці.

РАДІО В АБІСИНІЇ.

Радіо зявилося в Абісинії щойно в 1933 р. і вживали його виключно в торговлі. Провід його находиться в руках шведського інжиніра Франка Гаммера, що при допомозі ще одного інжиніра француза почав організувати радіомережу, на яку нині складається 10 стацій. Половина з них це військові радіостанції. Головну абісинську радіостацію збудував італієць, це коротнохвильна телефонічна й телеграфічна стація, силою 3 кв., що находиться в Акакі, 10 км. від Адіс-Абеби, вона працює щойно від січня ц. р. й має невеличкий посильний апарат для звязку з військовими радіостаціями. На цю головну абісинську радіостацію повернена тепер увага всього світу й без неї не мали б ми мабуть ніяких вісток з абісинської війни. Тепер працює та стація дуже інтенсивно й передає щоденно звіти яких 30 кореспондентів ріжних народів. Абісинські телеграфісти тієї стації працюють безупинну день і ніч і хоч перетомлюються до втрати свідомости, не сходять зі своїх становищ. Стація Акакі співпрацює головно з Льондоном, що надіслані вістки передає далі. Вся міжнародна інформаційна служба обоснована власне на цих звязках з Льондоном. Тим то можна собі уявити, яка величезна відповідальність цього шведського інжиніра за справну працю цілости. Ця відповідальність тим більша, що техніка для абісинців зовсім чужа. Дир. Гаммер зробив уже дуже багато, вишколюючи етіопську радіотелеграфічну службу, але вона вимагає постійного нагляду й найменша похибка в ній може створити поважні конфлікти. Радіостація Акакі передає тепер щоденно яких 30.000 слів, тоді як півроку тому надавала тільки 500.

Назагал Абісинія не має майже зовсім радіоприймачів: одні європейці, що перебувають у тій країні, мають короткохвильні приймачі, бо почути європейську авдицію нормальним апаратом в Етіопії годі, головно з причини безупинних атмосферичних заколотів. В цілій Абісинії є ледви 30 радіослухачів. А що радіостація в Аддіс Абебі перевантажена телеграмами, то о годі використати її для звокеаських трансмісій.

Спорт.

СХОДИНИ УКРАЇНСЬКИХ СИТКІВКАРІВ.

Львівський Клюб Ситківкарів запросив дня 24. ц. м. в год. 10 на ширші сходини всіх спортовців-ситківкарів та прихильників білого спорту до домівки КЛК при вул. Домініканській ч. 11. При значній співучасти членів і гостей виголосив реферат дир. А. Палій, що яркими барвами змалював невідрадне положення всіх ділянок нашого спорту під теперішню хвилину. Відродження підупадаючого спорту, зокрема ситківки бачить в утворенні рідної інституції фізичного виховання, що дала б напрям спортовому вишколенню нашої молоді, її бракує сильного характеру, здисциплінованости, обовязковости, відваги, самостійности в ділянках, що може дати лиш уміле управлювання спортів під опікою загальної установи. Який вплив на цілі народи має спорт, бачимо це хочби у англійців чи німців. Перші, виховувані у спортовому дусі, вміють правила джентельменського спортового поводження зберегти також у володінні над багатьома народами. Англійський вояк — це в першій мірі спортовець. Німці завдячують фізичному вихованню свою залізну дисципліну, витревалість, обовязковість, що є ознакою заразом високої культури. Правда, ситківка не дає тих усіх прикмет, але як еластичний рух і гра витворює знамениту орієнтацію, легкість, естетику рухів і почувань. Не ставить вона для віку ніяких границь — і дитина, і старша людина віддається їй з запалом. Одначе цей спорт не є масовий, всеж по містах і містечках з малим грошевим вкладом може його вправляти багато людей.

М-р Рожанковський представив діяльність нового Виділу, що з запалом взявся до реорганізації нашого одинокого ситківкового Т-ва, яким є ЛКС, опертий на власному статуті. Новий Виділ має м. ін. у пляні будову токів на площі Сокола Батька.

По рефераті виязалась цікава дискусія, у вислід якої виринула концепція утворити одну сильну організацію всіх ситківкарів, бо роздрібнювання їх у поодиноких клюбах не то не витворює ніякої конкуренції, але очевидно веде до ще більшого занепаду тої вбогої ділянки нашого спорту. Тому, що в нас є лиш одно-одиноке ситківкове Т-во, оперте на власному статуті, булоб бажано, щоб усі ситківкарі організувалися в ньому. Покищо з весною Виділ подумає про наем кортів, а в дальшій праці приступить до будови власних.

Зборам проводив дир. В. Палів, секретарював м-р Зелений. Присутнім подякувала за численну участь заст. голови Ольга Струмінська.

ЗАГ. ЗБОРИ У. С. Т. „ПОДІЛЛЯ" В ТЕРНОПОЛІ.

В неділю 24. листопада ц. р. відбулися VIII. Загальні Збори У. С. Т. „Поділля" в Тернополі. Приявних на Зборах було доволі багато, головно молоді. По відчитанні протоколу та по звіті поодиноких голов секцій виязалась широка і річева дискусія. Дискусія зводилась до того, чи нам потрібна і чи ми можемо мати свою спортову площу. В цьому напрямі пороблено вже деякі заходи, які повинні увінчатись успіхом.

До Виділу ввійшли: дир. Никифорук М., д-р Чубатий В., м-р Скородень В., Чубатий П., дир. Береза, п-і Щебивовк. і п. Салевич. До Контрольної Комісії: д-р Лисий, Бобик Станислав і вач. Гарбович Осип.

По виборі нового Виділу і по наскрізь діловій дискусії дир. Никифорук як предсідник Зборів замкнув їх і візвав усіх присутніх членів до дальшої витревалої праці.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

ПОЛІТИЧНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ. Львів, жовтень 1935. Р. II. Ч. 10.

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС. Львів, неділя 24. листопада 1935. Р. XV. Ч. 47.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Театр „Заграва" під проводом В. Блавацького.

Яворів.

27. XI. „Верблюд вухом годки".
28. XI. „Крамаої слави".
29. XI. „Ой Морозе Морозенку".
30. XI. „Тарас Бульба".
1. XII. „Обітована земля".

Великий Міський Театр.

Середа, 27. XI. год. 8. веч. Аб. 5. „Ревізор".

Четвер, 28. XI. год. 8. веч. Аб. 1. ціни найнижчі „Музика на вулиці".

Пятниця, 29. XI. год. 8. веч. Аб. 5. „Ревізор".

Субота, 30. XI. год. 3.30. ціни найнижчі „Попелюшка"; год. 8. веч. Аб. 4. Гостинний виступ Людвика Сольського „Фрідрих Великий".

Неділя 1. XII. год. 12. вп. д. ціни популярні III. Концерт Львівської Фільгармонії; год. 3.30 Аб. 4. Гостинний виступ Людвика Сольського „Фрідрих Великий"; год. 8. веч. Аб. 5. „Ревізор".

Театр Ріжнородностей.

Нечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „Тайна замкненої скрині".
АПОЛЬО: „Втеча".
АТЛЯНТИК: „Найщасливіший день у мому житті (Йосиф Шмідт).
ВАНДА: „Весняна парада", „Танок кохання".
ГРАЖИНА: „Вередлива Марієта".
КАСИНО: „Сон літньої ночі" на осн. Шекспіра (реж. Райнгарда, музика Мендельзона).
КОПЕРНИК: „Бенгалі" (Ґейрі Купер).
МАРУСЕНЬКА: „Бенгалі" (Ґейрі Купер).
МІРАЖ: „Пані і шофер", „Весняний вальс".
МУЗА: „Віденські ночі".
ПАКС: „Усміх щастя".
ПАЛЯС: „Рапсодія Балтику".
ПАН: „Легіон безбожних".
РАЙ: „Папусь".
СОНЦЕ: „Циганські романси", ревія „Абісинець у Львові".
СВІТ: „Ігумен Кордецький, оборонець Ченстохови".
СТИЛЬОВЕ: „Пекло" Дантого і ревія.
ТОН: „Мала неня" з Фр. Галь.
УТІХА: „Небезпечний фліpт" і ревія.
ХИМЕРА: „Під гарячим небом Аргентини".

Присилайте передплату!

Закордонне радіо.

Середа, 27. листопада 1935.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт 17.00 Австр. композитори, **Прага** (470,2) 12.35 Сальон. музика, 21.00 „Король Едип" оп. Стравінського. **Париж** (1648) 17.00, 18.30 Концерт. 21.45 Театр Уяви, **Білгород** (437,3) 13.15 Пісні, **Берлін** (356,7) 14.15 Мельодії зі звуковиків, 18.00 Граємо та співаємо, **Кеніґсвустерґавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 19.00 Нова форт. музика, **Мнхен** (405,4) 17.00 Вес. муз. пополудне, 20.55 Моцартівський концерт (муз., спів), **Будапешт** (549,5) 17.55 Легка музика, 19.30 „Аїда" оп. Верді, 23.10 Циг. музика. **Мілянo** (221,1) 11.30 Легка музика, 16.40 Камер. концерт (муз., спів), 21.30 „Памико Сан" оп. Франкетія, **Рим** (420,8) 12.30 Легка муз., 17.30 Проминa в Асмарі.

Четвер, 28. листопада 1935.

Відень (506,8) 14.00 Пісні Шуберта, 17.35 Солісти (музика, спів), 19.20 Віденські мельодії, **Братислава** (298,8) 17.50 Форт. ресітaль, 19.00 Спів, **Кошиці** (259,1) 17.35 Для Закарпаття (спів Черкасенко), **Прага** (470,2) 16.10 Танк. музика, 19.30 Весела словно-муз. авд., **Париж** (1648) 21.00 Спів, 22.45 Симф. концерт, форт., спів, **Берлін** (356,7) 20.10 Розривковий концерт, 22.30 Музика, два форт., **Кеніґсвустерґавзен** (1571) 14.00 Музика, 20.15 Концерт творів Сібеліюса, **Кельн** (455,9) 12.00 Музика, 18.55 Дівчата співають 2.15, 20.55 Вок.-муз. концерт. **Ляйпціґ** (382,2) 16.00 Скрипкові сонати, 19,00 Музика, веселі пісоньки, 21.00 Танки і пісні ріжних народів, **Мнхен** (405,4) 10.15 Народні пісні, 16.10 Пісні Шумана, Корнеліюса і Брамса, 20.10 „Орлеанська дівчина" траг. Шілєра, 22.40 Шопенові твори, **Будапешт** (549,5) 12.05 Спів, 17.30 Циг. музика, 22.20 Концерт оп. орх., **Мілянo** (221,1) 11.30 Легка музика 16.40 Вок. концерт, **Рим** (420,8) 12.30 Музика, 16.40 Вок.-інстр. концерт, 20.50 „Маски" оп. Масканія.

Львівське радіо.

Середа, 27. листопада 1935.

6.30 Ранішня авд., 6.50 муз. з гр. пл., 7.20 Ранішня авд., 7.35 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Чи можемо жити без мяса, 12.30 Концерт орх., 13.25 Домашнє господарство 13.30 Концерт бажань, 15.15 Експорт 15.20 Біржа, 15.30 Опереткова музика з гр. пл., 16.00 Для дітей: Ті, що не чують. 16.30 Спів із гр. пл. 16.45 Гутірка музика зі слухачем радія, 17.00 Чи справедливе є гасло: все для дитини, 17.20 В Еспанії — гр. пл., 17.50 Огляд закорд. гумору, 18.00 Квартетові мініятури, 18.30 Найдавніший славянський лицарський епос і його переклади на польську мову — виг. м-р Яр. Рудницький, 19.00 Орання облогу, 19.20 Рекльам. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Акт. репортаж, 20.00 Інструм. мозаїка з гр. пл. 20.45 Веч. денник, 20.55 Із суч. Польщі, 21.00 Творчість Фр. Шопена, 21.15 Опир у літературі, 21.50 Які будують клєвати, 22.00 Муз.-вок. концерт, 22.15 Танц. муз. в вик. орх., 23.05 Танк. музика з гр. пл.

Четвер, 28. листопада 1935.

6.30 Ранішня авд., 6.50 Легка музика з гр. пл., 7.20 Поранний денник, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Муз. поранок, 13.00 Форт. музика з гр. пл., 13.25 Домашнє господарство, 13.30 Легка музика з гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Легка муз. з гр. пл., 16.30 Для ст. дітей: Про малу дитину, 16.45 Концерт хору, 17.00 Як село живить місто: гриби, 17.15 Концерт творів Ігн. Лідієна (спів, музика), 17.55 Культура та мистецтво жидів у Польщі. 18.00 Концерт орх. 18.30 Від фонографу до звукової стяжки, 18.40 Ту, ист. інформатор 18.45 Ріжні мельодії з гр. пл., 19.00 Прогулька по львівських музеях, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Вечір віз к (орхестра, рецитації Вен. Герца), 20.45 Веч. денник, 20.55 Протиповітр. самооборона, 21.00 Театр Уяви: „Червоні нашивки" (перекл. із англ.), 21.30 Пісні видсп. Я. Поплавськ.м в супр. форт., 22.15 Симф. концерт із гр. пл., 23.05 Танк. музика з гр. пл.

Ширіть наш часопис!

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові у приватних оборотах 5.31 50.

На нинішній варшавській біржі нотовано такі курси: Бельгія 89.85, 90.03, 89.67, Берлін 213.44, 213.98, 212,92, Голяндія 369.45, 360.17, 358.73, Льондон 26.20, 26.33, 26.19 Ню Йорк чеки 5.31 і 7/8, 5.33 і 7/8, 5.30 і 7/8, Н. Йорк кабель 5.32, 5.33 і 1/4 5.30 і 3/4, Осльо 139.10, 133.43, 131,77, Париж 35.50, 35.07.50, 34,93.50, Прага 21.98, 22.09, 21.94, Стокгольм 135.45, 135.75, 135.12, Швайцарія 171.85, 172.19, 171.51,

Папери.

3-прц. поз. будівляна 30.50, 39.90, 5-прц. поз. конверсійна 63.50, 6-проц. поз. долярова 77.25, 77.00, 77.13, 4-прц. поз. дол. 52.40, 52.75, 7-прц. поз. стабілізаційна 61.38, 61.50, 61.36, дрібні 62.50.

ЗБІЖЕ.

	Ціни льоко Львів від до
Пшениця одн.	17.50—17.75
Пшениця зб.	16.50—16.75
Жито одноціле	13.25—12.75
Жито збірне	13.00—13.25
Ячмінь на кл.	11.75—12.00
Ячмінь одн.	14.75—15.25
Овес одн.	14.75—15.25
Овес одн. л. зан.	14.25—14.75
Овес зб.	14.25—14.75
Овес зб. легко зан.	13.75—14.00
Кукурудза кр.	14.50—15.00
Бобик	16.00—16.50
Вика чорна	20.50—21.50
Вика сіра	19.00—20.00
Гречка на мливо	14.25—14.50
Висівки житні	7.75—8.00
Висівки пш. грубі	8.75—9.00
Висівки пш. середні	8.00—8.25
Мак синій	55.00—65.00
Мак сивий	55.00—60.00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 26-го листопада ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльокового без опакування	2.50 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.54.50 „
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по	2.60 „
1 л. молока	0.16 „
1 л. сметани	0.75 „
1 к. яєць	4.50—4.55 „

Тенденція на масло знижкова, на молоко звишкова, на яйця сильна, на сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 26. XI. ц. р. платить своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курячий молодняк 0.90—1.30 І. кл.	0.90 зол.
Кури однорічні І. кл.	0.85 „
Качки годовані в ясним опір.	0.75 „
Качки товщені	0.90 „
Гуси годовані	0.75 „
Гуси товщені	0.90 „
Пантарки годовані	0.90 „
„ товсті	1.— „
Індики і індички год.	1.—1.10 „

Кури приймає в кожній кількості. Іншу птицю в скількости визначеного приділу для кожного свого доставця.

Птицю не годовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових доставців.

Купує вівсяну питльовану муку, гречану муку, просо та овес.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФУТРА виконує дешево й солідно Євген Гошкович, Львів, вул. Домініканська ч. 4. 123 83-96

Церковні корони ручної роботи, брокати. Фабричні ціни. **Фрайліх**, Сикстуська 21. 646 3-?

Купно годинника є справою довіря. Дешево купите добрий годинник у славнозвісній пятьдесятьлітній католицькій фірмі **Іван Зельтенрайх**, Львів, Маріїнська пл. 5 82 39—?

Вовняні рештки на сукні, спідниці, плащі, Прохнік. пл. Капітульна 3. 6-1?

Годинники, будильники направляє прецізно, дешево, Вандер, Шайнохи 1. 654 2-?

Увага! Християнська жіноча конфекція поручає плащі від 35 зол. Львів, Гнної 26, Киндерс. 641 19-3

Яблука косівські найкращих сортів гуртом і подрібно продає інж. Н. Попович, Львів, Гуська 20. 696 4-?

Стеляжі до абажурів виконує бляхарська робітня „Метадь", Львів, Ринок 29 (Брама Андріолія). 703 3-?

СНІГІВЦІ **направляє** — — фабрично вулькаізує вульканізатор **ШУСТЕР АЛЬОЙЗ** Городецька 29. — З провінції негайно. 691 3-3

Для наших передплатників.

Знижка цін на дрібні оголошення в часописі „ДІЛО".

Для наших передплатників обнизили ми ціну на дрібні оголошення з 10 сот. **на 7 сот.** за слово. Шукаючим праці будемо числити тільки по 5 сот. за слово. Матримоніяльні й оголошення „Приватне листування" по 10 сот. за слово.

Користайте з нагоди знижки цін! Кожне поміщене оголошення в „Ділі" виплатиться вам напевно.

Тисячі людей находять заробіток або роблять знайомости завдяки оголошенням.

Належитість за дрібні оголошення треба вплачувати згори на ПКО ч. 504.050.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.